

Al dat gekakel....

De Dialectkring begon 't ni-je seizoen in oktober met 'n inspirerende spraeker: Martin ter Denge, muzikant, tekstschriever, dichter, tekenaar en veurvechter van de streektaal oet Riessen. Hee wodt ok wal Nedersaksivist eneumd. "Plat praoten at 't kan en Nederlands at 't mot" is zien oetgangspunt. Ziene laezing duden de typering van Tukkers den ok precies op de Achterhokers past. Wi-j bunt tenslotte allemaol Nedersaksen met dezelfde kenmerken. Um maor wat te neumen: indirect, relativerend, nuchter, lever neet op de veurgrond, maor wal met humor. Wat de indirectheid betreft is uns "jao, jao" natuurlek algemeen bekend.

Da'w de katte oet 'n boom kiek zol wal 's met unze geschiedenis te maken können hebben. Hier in 't oosten bunt oorlogen oet-evochten waor ze wieter in 't land minder last van hadden. Afwisselend vochten de legers van Willem van Oranje, de Spanjaarden, de geuzen en nog meer gespuis al plunderend en moordend hier euren 80 jeuregen stried oet. Aover de rugge van de arme leu dee daormet wal dik 100 jaor in de ellende zatten. Want al wodden in 1648 de vrede etekend, naoderhand kwam de bisschop van Münster, Bommen Beernd, nog wal 's met een legertjen disse kante oet, en ok dén ziene soldaoten leten zich neet onbetuugd. Huurlingen dee vake slecht betaald wodden, helen eure kost wal bi-j de börgers weg. Ok in de 19e en 20e eeuw was der armo. De leu hier wazzen meest kleine boern, pachters of warkvolk dat onderdäöneg was an Scholten, grote boern of fabrikanten. Gin wonder da'w 't in de genen hebt umme uns luk diplomatiek op te stellen.

Oet miene kindertied herinnere ik mi-j dat der weineg aover politiek epraot wodden, maor miene olders ,opa's en oma's gingen wal altied hen stemmen. Op miene vraoge waorop zae opa: "op 'n groten borrel". Ik heb nooit eweten welke parti-je of dat was, maor ik veulen wal dat 't belangriek was. Noo wet ik: stemmen is een zwaor bevochten recht. Op 22 november mö'w der weer gebroek van maken. Veur politici nog ne Achterhookse wiesheid: Al dat gekakel dut 't 'm neet, 't wodt tied da'w 's eier zeet.

Diana Abbink

Oktober 2023